

Lecture given by :

Jouko Koivukoski

Kotkan- seudun musiikkiopisto- musiikkioppilaitos Suomessa

Musiikkioppilaitoksen voi Suomessa periaatteessa perustaa ja sitä ylläpitää kuka tai ketkä tahansa tai mikä tahansa yhteisö. Lakiin perustuvan valtionosuuden takaavan järjestämisluvan myöntää kuitenkin opetusministeriö. Luvan edellytyksenä on, että oppilaitos on toiminta- alueensa musiikkikasvatuksen kannalta tarpeellinen, että toiminta täyttää sille asetetut kriteerit ja ettei sitä ylläpidetä taloudellisen voiton tavoittelemiseksi.

Vuoden 1999 alussa astui Suomessa voimaan uusi perusopetusta koskeva lainsäädäntö ja samalla kumoutui musiikkioppilaitoksia koskenut erillislainsäädäntö. Perusopetusta järjestävät musiikkiopistot toimivat nyt taiteen perusopetuksesta annetun lain ja asetuksen mukaisesti. Lain tärkein tehtävä on säätää toiminnan rahoituksesta. Lisäksi laki käsittelee opetussuunnitelmaa, oppilaaksi ottamista sekä arviointia. Opiskelijaa koskevista asiapapereista tärkein on opetussuunnitelma, jonka oppilaitos laatii itsenäisesti Opetushallituksen antamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti.

Opetussuunnitelman laadinnan perusteita

Musiikkiopisto on taideoppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää musiikin ja siihen liittyvien taidemuotojen opetusta. Opetuksen tulee kehittää valmiuksia luovaan ja monipuoliseen musiikin harrastamiseen ja esittämiseen sekä alan ammattiopintoihin.

Opetuksella tuetaan tavoitteellista musiikin harrastusta ja oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä yksilönä ja ryhmän jäsenenä. Opetusta järjestettäessä otetaan huomioon ne erityistarpeet, joita ammatilliseen koulutukseen tähtäävillä oppilailla on.

Opetuksen kehittämisen tulee perustua kansalliseen ja kansainväliseen musiikkikasvatuksen muutokseen, musiikkikulttuurin ala- ja sisältökohtaisiin kehittämistarpeisiin sekä vuorovaikutukseen muiden musiikinopetusta järjestävien oppilaitosten ja tahojen kanssa.

Musiikkiopistossa järjestetään musiikin perusasteen ja sille rakentuvan musiikkiopistoasteen opetusta. Opisto on tarkoitettu pääsääntöisesti kouluikäisille nuorille. Ylläpitäjän harkinnan mukaan oppilaitoksessa voi olla myös oma osastonsa aikuisille ja musiikkileikkikoulu alle kouluikäisille lapsille. Musiikkiopistossa järjestettävä opetus voidaan kytkeä nuorisasteen koulutukseen sitä koskevien säännösten perusteella.

Opetuksen tavoitteet ja sisällöt määritellään oppilaitoksen omassa opetussuunnitelmassa, joka pohjautuu valtakunnallisiin opetussuunnitelman perusteisiin. Opetussuunnitelmassa otetaan huomioon kansallisen ja kansainvälisen musiikkikulttuurin perinne ja kehitys sekä oppilaiden yksilölliset musiikilliset valmiudet.

Oppilaitoksen opetussuunnitelman tehtävänä on palvella koko oppilaitosyhteisöä, tukea ja mahdollistaa opetukselle asetettavien tavoitteiden saavuttamista ja niiden toteutumisen arviointia.

Oppilaitoksen opetussuunnitelman tulee sisältää mm. oppilaitoksen toiminta-ajatus, eri kursseihin varattu opetusajankäyttö ja niiden tavoitteet sekä sisällöt. Siitä tulee ilmetä myös opetuksen järjestelyä, kurssien suorittamista ja arvostelua koskevat ohjeet. Yhteistyö eri oppilaitosten ja sidosryhmien kanssa kirjoitetaan oppilaitoksen opetussuunnitelmaan.

TSuomen Musiikkioppilaitosten Liitto ry

Suomen Musiikkioppilaitosten Liitto ry (perustettu 1956) on musiikkioppilaitosten yhteinen kattojärjestö, johon kuuluu 87 musiikkiopistoa ja 8 konservatoriota. Liitto edistää musiikkioppilaitosten taiteellista ja ammatillista tasoa sekä tekee tunnetuksi niiden toimintaa ja tavoitteita. Se toimii musiikkiopistojen edunvalvojana Suomen

musiikki- ja kulttuuripolitiikassa. Liitto vastaa musiikin perusasteen ja musiikkiopistoasteen kurssitutkintovaatimusten laadinnasta. Se on jäsenenä European Union of Music Schools ja International Society for Music Education -järjestöissä.

Kotkan- seudun musiikkiopisto

Kotkan- seudun musiikkiopisto on yksityinen, lakisääteistä valtionapua saava musiikkioppilaitos. Se on jäsenenä Suomen Musiikkioppilaitosten Liitossa. Opiston omistajayhteisö on Kotkan- seudun musiikkiopiston kannatusyhdistys ry., joka on perustettu Kotkassa v. 1945. Musiikkiopiston sijaintikunta on Kotkan kaupunki. Sillä on sivutoimipaikka myös Haminan kaupungissa. Muut musiikkiopiston kannatusyhdistyksen jäsenkunnat ovat Vehkalahti, Virolahti, Pyhtää ja Miehikkälä. Musiikkiopiston toimialueella asuu kaikkiaan n. 84 000 asukasta. .

Musiikkiopiston toiminta- ajatus

Kotkan- seudun musiikkiopisto on taideoppilaitos, jonka tehtävänä on järjestää musiikin opetusta ja kehittää ensisijaisesti toiminta- alueensa musiikki - ja taidekulttuuria. Musiikkiopiston antaman koulutuksen tavoitteena on luoda oppilaille valmiudet monipuoliseen musiikin harrastamiseen ja sekä alan ammattiopintoihin.

Opiskelu - Perusopetus

Opiskelijat valitaan aina valintatestin kautta. Kotkan- seudun musiikkiopiston valintatesteihin osallistui keväällä 1999 220 hakijaa, joista 92 hyväksyttiin. Oppilas aloittaa opintonsa perusasteella, jossa opintojen tavoitteena on perusasteen oppimäärän suorittaminen. Opiskelun tavoitteet ja sisältö määritellään opetussuunnitelmassa, joka pohjautuu Opetushallituksen laatimiin valtakunnallisiin perusteisiin. TSuomen Musiikkioppilaitosten Liitto ry vastaa musiikin perusasteen ja musiikkiopistoasteen kurssitutkintovaatimusten laadinnasta sekä huolehtii niiden jakelusta jäsenoppilaitoksille. . Perusasteen kuluessa oppilas suorittaa kolme peruskurssitutkintoa: 1/3,2/3 ja 3/3 pääaineessa sekä peruskurssitutkinnot musiikin teoriassa, säveltapailussa ja musiikkitiedossa. Oppilas osallistuu myös tasonsa edellyttämään yhteissoittoon. Muut kuin orkesterisoitinoppilaat esim. kuorotoimintaan ja säestykseen. Kotkan- seudun musiikkiopistossa toimii tällä hetkellä sinfoniaorkesteri, 2 kamariorkesteria, Junioriorkesteri, Viuluviikarit, 2 puhallinorkesteria, big bad. Musiikkiopistossa toimii myös 4 lapsi- ja nuorisokuoroa. Perusopintojen kesto on keskimäärin 4- 7 vuotta. Perusopintoihin osallistuvien oppilaitten ikärakenne on 6- 16 vuotiaat. TLukuvuonna 1999- 2000 perusasteen opintoihin Kotkan- seudun musiikkiopistossa osallistui 438 oppilasta.

Musiikkiopisto

Musiikkiopistoasteella annetaan perusopetuksen oppimäärään pohjautuvaa opetusta. Opetuksen tavoitteena on sellaisten valmiuksien antaminen, että myös musiikin ammattiopintojen aloittaminen on mahdollista. Musiikkiopistoasteella annetaan opetusta samoissa aineissa, kuin perusopetuksessakin, sen lisäksi myös harmoniaopissa ja vapaassa säestyksessä. Musiikkiopiston päästötodistukseen vaaditaan solistisen pääaineen I- kurssitutkinto, säveltapailun ja musiikinteorian I- kurssitutkinto, harmoniaopin ja musiikkitiedon I- kurssitutkinto ja osallistuminen yhteismusisointiin.

Musiikkiopiston päästötodistus vaaditaan opiskelijalta, joka pyrkii ammattiopintoihin konservatorioihin. Sibelius- Akatemiaan voi kuitenkin pyrkiä ilman musiikkiopiston päästötodistusta. Pääsemisen sinne ratkaisevat pääsykokeissa osoitetut tiedot ja taidot.

Musiikkiopiston päättötutkinto pyritään suorittamaan n. neljän opintovuoden kuluessa.

Lukuvuonna 1999-2000 musiikkiopistoasteella Kotkassa opiskeli 39 oppilasta. Ammattiopintoihin Sibelius- Akatemiaan ja konservatorioihin pääsee

Kotkan- seudun musiikkiopistosta keskimäärin 2-5 opiskelijaa vuosittain.

Aikuisosasto

Musiikkiopistossa toimii aikuisosasto, jossa voivat aloittaa musiikin opiskelun 16- 26 vuotiaat. Opiskelupaikalle valitaan valintatestin perusteella. Opiskeluaika osastolla on viisi lukuvuotta. Hakemuksella voidaan myöntää lisää opiskeluaikaa. Lukuvuonna 1999-2000 musiikkiopiston aikuisosastolla opiskeli 39 opiskelijaa, joista suurin osa oli laulajia.

Musiikkileikkikoulu ja soitinvalmennus

Musiikkileikkikoulu on alle kouluikäisten lasten musiikkikasvatusta, vauvasta 6- vuotiaaseen. Laulaen, liikkuen, soittaen ja kuunnellen tutustutaan musiikin maailmaan. Opetusryhmissä on 6-10 lasta. Musiikin opiskelu on mahdollista aloittaa myös soitinvalmennusryhmässä mm. viululla, sellolla, nokkahuilulla ja harmonikalla. Lukuvuonna 1999 - 2000 opiston musiikkileikkikouluryhmissä oli 310 lasta. Soitinvalmennuksessa oli 16 oppilasta. Moni viuluviikari on aloittanut soiton opiskelun alle kouluikäisenä musiikkiopiston soitinvalmennuksessa ja siirtynyt sitten aikanaan musiikkiopiston perusasteen oppilaaksi hyväksytyn valintatestin kautta.

Opetus

Kotkan- seudun musiikkiopistossa annetaan opetusta orkesterisoitinten lisäksi pianonsoitossa, laulussa, harmonikansoitossa, kitaransoitossa ja urkujensoitossa sekä musiikin teoreettisissa aineissa. Lukuvuonna 1999-2000 Kotkan- seudun musiikkiopiston opiskelijat jakautuivat soitinryhmien osalta seuraavasti: ousisoittimet 153 (viulu 114, sello 35, kontrabasso 3, alttoviulu 1) uhaltimet 106 (fl 39, ob 5, kl 16, sax 8, fg 3, cor 4, tr 17, trb 11, tb 3) iano 146 aulu 50 itara 22 ähkökitara ja sähköbasso 6 yömäsoittimet 9 rut 1 osketinsoittimet 2 . Opettajia musiikkiopistossa oli lukuvuonna 1999- 2000 yhteensä 46, joista 30 päätoimisia. Oppilas saa lukuvuoden aikana pääaineessaan vähintään 35 opetuskertaa. Oppitunnin pituus on 45- 60 min.

Hallinto ja talous

Kotkan- seudun musiikkiopiston hallinnosta ja taloudesta vastaa rehtori yhdessä taloudenhoitajan ja toimistonhoitajan kanssa musiikkiopiston kannatusyhdistyksen hallituksen päätösten mukaisesti. Musiikkiopiston vuoden 1999 budjetti oli 6,661,105 FIM (EUR 1,119,513) Valtion osuus vuoden 1998 budjettiin oli 50,4%, kuntien osuus 32,3% oppilaitten lukukausimaksut 16,6% . Lukukausimaksut: 900 FIM (150 EUR) 750 FIM (126 EUR) 1 000 FIM (168 EUR) 300- 500 FIM (50-84 EUR)

Vanhempainyhdistys

Musiikkiopistossa toimii vanhempainyhdistys, jonka tavoitteena on ylläpitää musiikkiopiston ja sen opiskelijoiden välistä yhteistoimintaa. Yhdistys tukee myös opetustoimintaa mm. auttamalla esiintymisten järjestelyissä, hoitamalla tiedotus- ja suhdetoimintaa sekä keräämällä varoja stipendi- ja soitinrahastoon.

Suomen musiikkielämän vahvuuksia on ympäri maata levittänyt musiikkioppilaitosten verkosto. Musiikkiopistoissa on n. 56 000 opiskelijaa ja niissä työskentelee 3500 opettajaa. Valtion tuki musiikin perusopetukselle on 211,653,200 FIM (35,571,966 EUR) vuodessa. Kotkan- seudun musiikkiopisto käy mainiosti esimerkkinä toimivasta suomalaisesta musiikkioppilaitoksesta.